

Pla d'autoprotecció del centre docent

Introducció

Durant l'activitat laboral d'un centre docent pot presentar-se una circumstància inesperada i sobtada, tal com un accident greu (un incendi, una explosió, una fuga de gas...) o com un incident (una comunicació d'amenaça de bomba, una inundació, un terratrèmol...), que pot generar danys a les persones, a les instal·lacions i al medi ambient, quan açò ocorre s'origina una **situació d'emergència**.

Una emergència és un succés que es desenvolupa molt ràpidament i que, si no es controla en els primers moments, pot provocar conseqüències catastròfiques.

En una emergència no hi ha temps suficient per a decidir qui ha d'actuar i com ha de fer-ho. Per a minimitzar els possibles danys que pot generar una emergència en un centre docent, s'ha de preveure i organitzar el mode d'actuació davant de cada una de les emergències que puga presentar-se.

L'instrument organitzatiu bàsic dels mitjans humans i materials disponibles i dels procediments d'actuació, per a la prevenció dels riscos que pugen produir-se, i també per a garantir l'evacuació i intervenció immediata, siga com a conseqüència de la seua pròpia activitat, o per situacions de risc, catàstrofes i calamitats públiques que els pugen

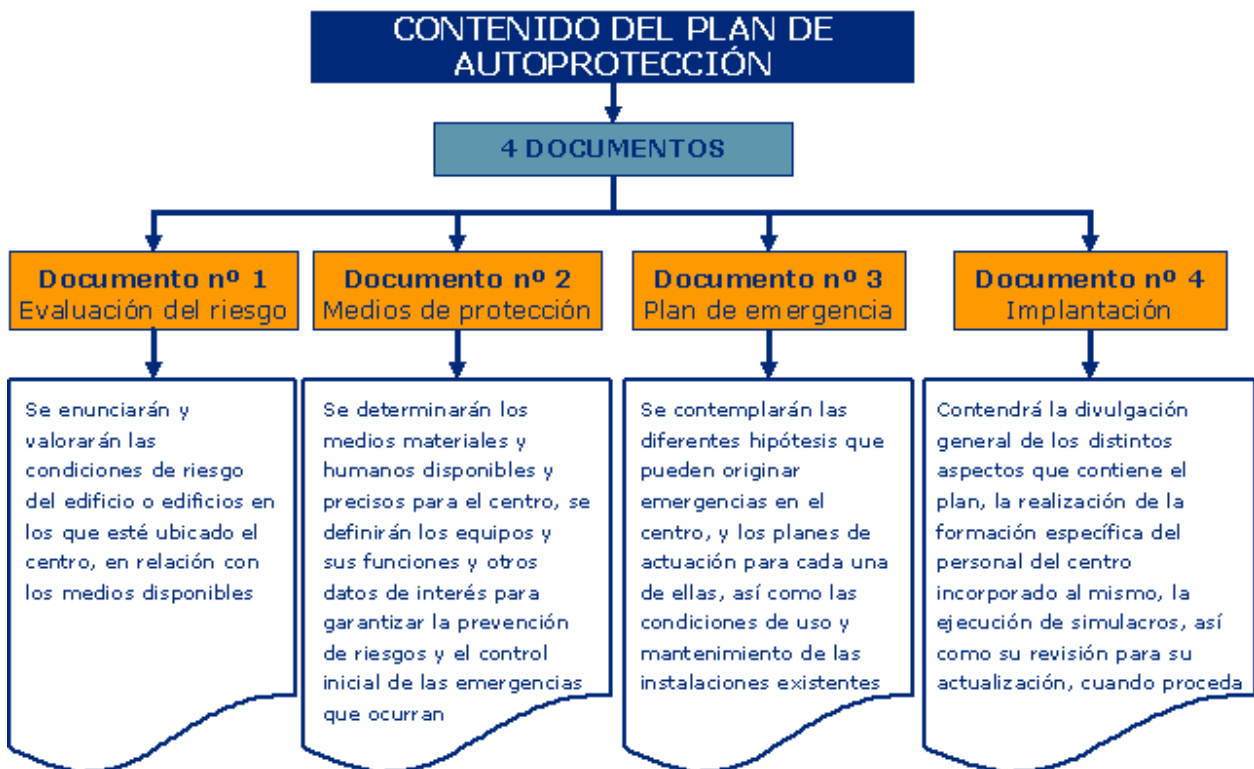
afectar, rep el nom de **pla d'autoprotecció**.

Objectius

- Conèixer els **objectius** que es desitgen aconseguir amb el **pla d'autoprotecció del centre**.
- Conèixer les **disposicions legals aplicables** que justifiquen l'elaboració del pla d'autoprotecció del centre.
- Conèixer la **metodologia** que s'utilitza en l'**elaboració** del **pla d'autoprotecció** del centre.
- Formular la **seqüència d'actuacions** a desenvolupar per al **control de les emergències**.

Classe 1: PLA D'AUTOPROTECCIÓ D'UN CENTRE DOCENT

ESQUEMA

CAS

A continuació, es posa a la teua disposició un arxiu de so de "Ràdio 5. Tot Notícies" que expressa l'opinió d'Antonio Rodríguez (director de programes de seguretat del Centre Nacional de Noves Tecnologies) sobre el risc d'incendi.

?

Hi ha elaborat un pla d'autoprotecció en el teu centre de treball ? En cas afirmatiu, Has sigut informat sobre el que has de fer en cas d'emergència?

?

El teu centre de treball disposa de persones organitzades, formades i instruïdes que garantisquen la rapidesa d'una intervenció en cas d'emergència?

En cas de resposta negativa caldria determinar quina és la causa per la qual no hi ha un pla d'autoprotecció en el teu centre de treball.

I. PLA D'AUTOPROTECCIÓ D'UN CENTRE DOCENT

DEFINICIÓ

El pla d'autoprotecció d'un centre docent és un estudi complet, des del punt de vista de la seguretat, de l'edifici o edificis que constitueixen el centre, que inclou les activitats que s'hi exercixen, l'inventari i l'avaluació de riscos, les instal·lacions de prevenció i de protecció amb què es compta, així com l'organització dels mitjans humans i materials disponibles, a fi de fer front, de forma ràpida i eficaç, a una possible emergència.

II. OBJECTIUS DEL PLA D'AUTOPROTECCIÓ

Amb el pla d'autoprotecció es pretén aconseguir els objectius següents:

- **Conèixer** l'edifici o els edificis que componen el centre i les seues instal·lacions (continent i contingut), la perillositat dels distints sectors, els mitjans de protecció disponibles, les carències existents segons la normativa vigent i les necessitats que han de ser ateses prioritàriament.
- **Garantir** la fiabilitat de tots els mitjans de protecció i de les instal·lacions generals.
- **Evitar** les causes que són origen de les emergències.
- **Disposar** de persones organitzades, formades i ensinistrades que garantisquen rapidesa i eficàcia en les accions a mamprendre per al control de les emergències.
- **Tindre informats** tots els ocupants de l'edifici o edificis, que componen el centre, de com han d'actuar davant d'una emergència i, en condicions normals, per a la seua prevenció.

III. ANTECEDENTS LEGALS

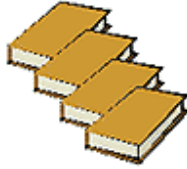
- Orde de 13 de novembre de 1984, del Ministeri d'Educació i Ciència, sobre evacuació de centres docents d'Educació General Bàsica, Batxillerat i Formació Professional (BOE número 276, de 17.11.1984).
- Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre Protecció Civil (BOE número 22, de 25.1.1985).
- Orde de 31 de gener de 1995, de la Conselleria d'Educació i Ciència, sobre autoprotecció de centres d'Educació Infantil, Primària, Secundària i ensenyaments de règim especial, dependents de la Generalitat Valenciana (DOGV número 2.500, de 4.5.1995).
- Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscs Laborals (BOE número 269, de 10.11.1995).
- Llei 9/2002, de 12 de desembre, de Protecció Civil i Gestió d'Emergències de la Generalitat Valenciana (DOGV número 4.398, de 13.12.2002).

IV. CONTINGUT DEL PLA D'AUTOPROTECCIÓ

El pla d'autoprotecció d'un centre docent **estarà constituït per quatre documents:**

- Document número 1: **Avaluació del risc.** En ell s'enunciaran i valoraran les condicions de risc de l'edifici o edificis en què estiga ubicat el centre, en relació amb els mitjans disponibles.
- Document número 2: **Mitjans de protecció.** En ell es determinaran els mitjans materials i humans disponibles i necessaris per al centre, es definiran els equips i les seues funcions i altres dades d'interés per a garantir la prevenció de riscos i el control inicial de les emergències que ocorreguen.
- Document número 3: **Pla d'Emergència.** En ell es contemplaran les diferents hipòtesis que poden originar emergències en el centre, i els plans d'actuació per a cada una d'elles, així com les condicions d'ús i manteniment de les instal·lacions existents.
- Document número 4: **Implantació.** Este document contindrà la divulgació general dels distints aspectes que conté el pla, la realització de la formació específica del personal del centre que s'hi haja incorporat, l'execució

de simulacres, així com la seua revisió per a la seua actualització, quan procedisca.

Classe 2: AVALUACIÓ DEL RISC (DOCUMENT NÚM. 1)

ESQUEMA

CAS

DILLUNS, 07 d'abril de 2003

MINISTERI RUS D'EMERGÈNCIA

Moren 21 xiquets i el seu mestre en incendiar-se un col·legi a Sibèria

EP/AFP

MOSCOU.- Un total de 21 xiquets i el seu professor van morir com a conseqüència d'un incendi en una escola de Sibèria, va anunciar un portaveu del Ministeri rus de Situacions d'Emergència. Els xiquets tenien **entre 11 i 17 anys**.

Altres set xiquets han sigut hospitalitzats, segons una portaveu, Marina Ryklina, citada per l'agència Interfax.

Els fets han ocorregut en la localitat de Sydy Bal, en Yakutia (Sibèria oriental). L'edifici que albergava l'escola, de fusta i construït en 1927, s'ha cremat ràpidament i les flames impedièn qualsevol possibilitat d'abandonar-lo.

Quan els bombers, amb base en una localitat situada a 29 quilòmetres de Sydy BAL, han arribat al lloc, era massa

tard per a salvar els xiquets.

Font: <http://elmundo.es/elmundo/2003/04/07/societat/1049691981.html>

Escola de Sibèria que va cremar en l'incendi

Font: <http://berclo.net/page97/97es-siberia-3html>

?

Creus que esta escola disposava d'un pla d'autoprotecció?

?

Els materials utilitzats, en la construcció de l'escola, eren els adequats?

En la classe es veurà com tot pla d'autoprotecció preveu l'organització de mitjans humans i materials per a actuar en cas d'emergència.

El pla d'autoprotecció d'un centre docent està constituït per quatre documents. En esta classe s'estudiarà el document

número 1: **Avaluació del risc.**

En ell s'enunciaran i valoraran les condicions de risc de l'edifici o edificis en què estiga ubicat el centre, en relació amb els mitjans disponibles.

I. RISC POTENCIAL

S'efectuarà una anàlisi dels factors que influïxen sobre el risc potencial en el centre docent. En especial, ha de descriure's:

- L'emplaçament del centre respecte al seu entorn.
- La situació dels accessos del centre.
- L'ample de les vies públiques i/o privades on està emplaçat l'edifici o edificis que constitueixen el centre, qualificant l'accessibilitat dels vehicles pesats dels servicis públics.
- La situació dels mitjans exteriors de protecció (hidrants, fonts d'abastiment d'aigua, etcètera).
- Les característiques constructives i les condicions generals de disseny arquitectònic del centre (sectors d'incendi en què ha sigut compartimentat, la resistència al foc dels elements estructurals i compartimentadors i les vies d'evacuació horitzontals i verticals).
- Les activitats que s'exercixen en cada planta de l'edifici o edificis que constitueixen el centre, indicant ubicació i superfícies ocupades per les mateixes.
- La ubicació i característiques de les instal·lacions i servicis que existixen en el centre.
- El nombre màxim d'alumnes, professors i personal no docent a evacuar en cada àrea del centre, calculant l'ocupació segons la normativa vigent.

II. AVALUACIÓ

S'avaluarà el risc d'incendi de cada una de les àrees que ocupen les activitats de l'edifici o edificis en què estiga ubicat el centre en alt, mitjà o baix, segons el seu risc intrínsec, en funció de l'ocupació de persones/metre quadrat, superfície de l'activitat i alçària dels edificis.

Els edificis destinats a ús docent es classifiquen, d'acord amb les seues característiques, en els grups següents:

GRUPO	ALTURA DEL EDIFICIO	AFORO MÁXIMO	NIVEL DE RIESGO
0	< 7 m	≤ 200 alumnos	Bajo
I	< 14 m	≤ 1000 alumnos	Bajo
II	< 28 m	≤ 2000 alumnos	Medio
III	> 28 m	≥ 2000 alumnos	Alto

En funció de l'alçària de l'edifici i de l'aforament màxim d'alumnes es determina el grup (0, I, II, III) que queda comprés el centre i, per consegüent, el nivell de risc del mateix (baix, mitjà, alt).

S'avaluaran les **condicions d'evacuació** de cada planta de l'edifici o edificis en què estiga ubicat el centre en adequades o inadequades, segons satisfacen o no les condicions d'evacuació que indica la NBE-CPI/96 per a ús docent.

III. PLANS DE SITUACIÓ I EMPLAÇAMENT

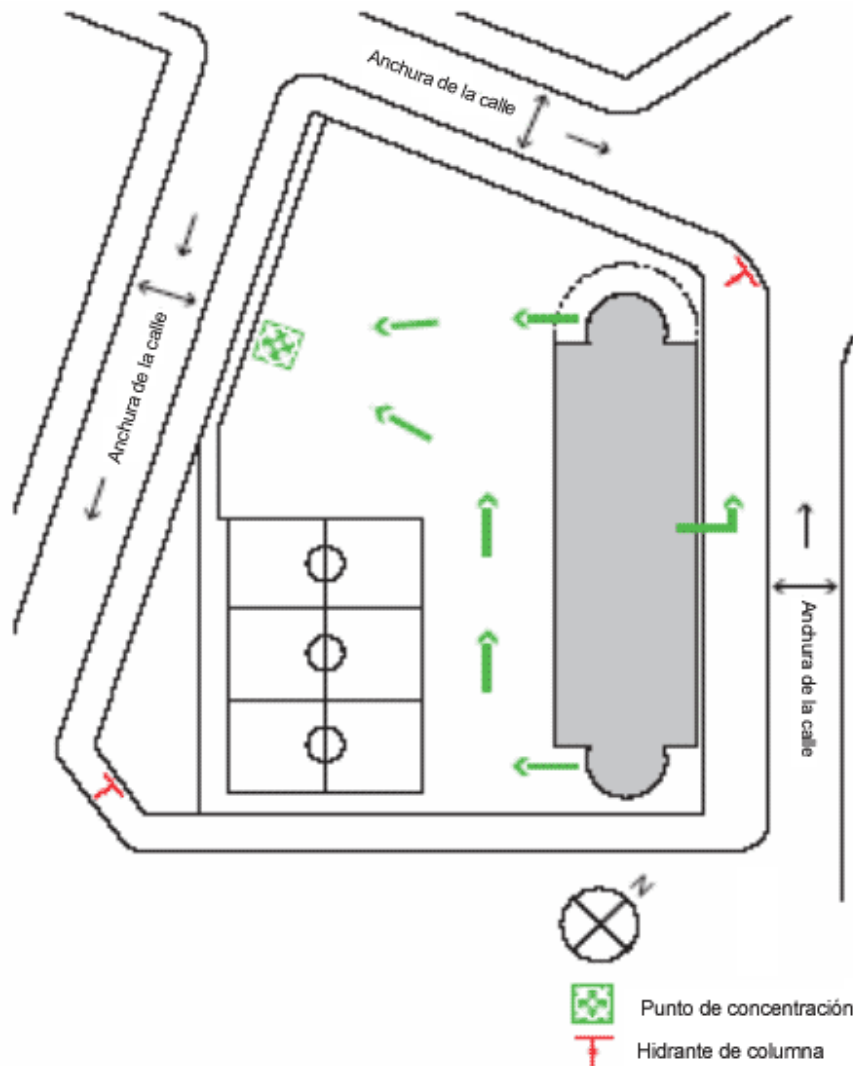
La informació recopilada i avaluada del risc es grafiarà en plans, en els que s'utilitzaran els símbols gràfics corresponents a la Norma **UNE 23-032-83** (Seguretat contra incendis. Símbols gràfics per a la seua utilització en els plans de construcció i plans d'emergència).

Característiques dels plans:

- Format A-3 (UNE 1-011-75).
- Escala 1:500 o, excepcionalment, més reduïda si les mesures del dibuix ho exigiren.

Indicacions que han de contindre:

- Hidrants i boques d'incendi que existisquen en la via pública, dins d'un radi de 200 metres respecte de l'edifici o edificis en què estiga ubicat el centre.
- Edificis públics i riscos especials dins d'un radi de 100 m, o altres que, per les seues característiques, es consideren mencionables.
- Emplaçament del centre respecte a les vies públiques i/o particulars que delimiten l'illa en què se situa, fitant les distàncies dels edificis a eixos de via pública i amplària d'estes.
- Alçària màxima de les edificacions en què s'ubica el centre, amb expressió del nombre de plantes.
- Orientació N-S.
- Ubicació de magatzems de productes perillosos.

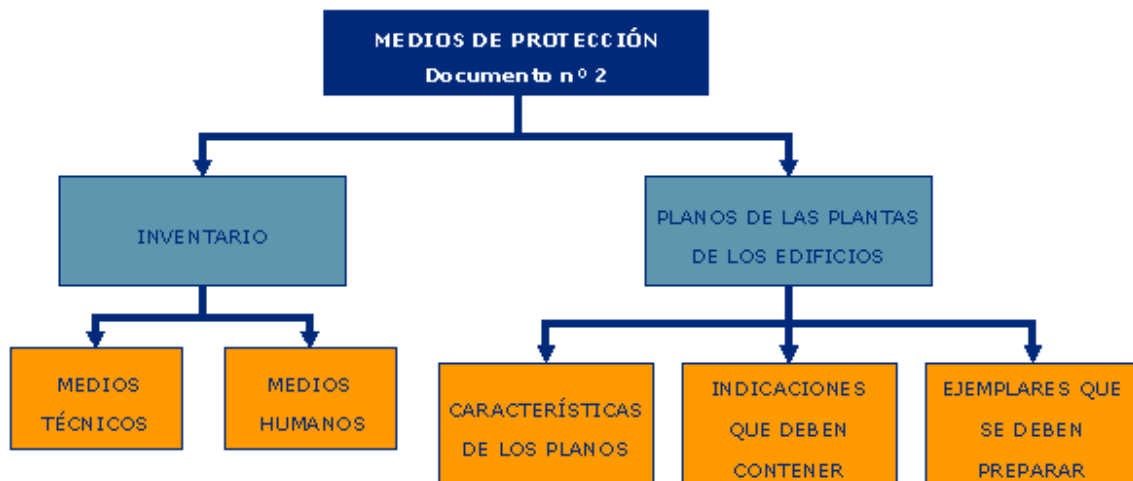

Font: Pla d'emergència del centre docent (Elaboració del pla Gencat.net)

Exemplars que s'han de preparar:

- Un per al cos de bombers.
- Un per a la direcció del centre docent.
- Un per a col·locar a l'entrada principal de l'edifici en què està ubicat el centre, en armari o semblant amb la indicació *ús exclusiu de bombers*.

Classe 3: MITJANS DE PROTECCIÓ (DOCUMENT NÚM. 2) ESQUEMA

CAS

EL 72% NO TÉ SISTEMA ANTIINCENDIS

Dos de cada tres col·legis suspenen en seguretat

A penes s'aprecien diferències entre centres públics, privats i concertats

MADRID.- Dos de cada tres col·legis espanyols no aconsegueixen els nivells mínims de seguretat exigits per la normativa vigent, segons una anàlisi de les instal·lacions i els plans de prevenció de 208 centres escolars d'Infantil, Primària i Secundària de tot Espanya realitzat per la revista *Consumer*.

L'estudi analitza la situació de **120 col·legis públics, 73 privats concertats i 15 privats de 13 ciutats:** Madrid, Barcelona, Màlaga, València, La Corunya, Bilbao, Alacant, Sant Sebastià, Vitòria, Almeria, Pamplona, Oviedo i Múrcia.

El 68% dels centres escolars analitzats presenta deficiències de seguretat de calat suficient que n'hi ha per a suspendre l'examen de *Consumer*, que ha comprovat com s'aplica la legislació antiincendis i altres normes de seguretat en eixos edificis escolars.

Les **diferències en seguretat entre centres públics, concertats i privats són mínimes**, conclou l'estudi, si bé els públics presenten en general riscos un poc majors que els concertats i privats.

Suspés en instal·lacions docents i exteriors

Consumer ha tingut en compte tant l'estat de les instal·lacions docents (interior dels edificis i les instal·lacions que els rodegen) com els plans d'emergència i sistemes de seguretat.

El 31% dels col·legis no té prou seguretat dins dels recintes docents, mentre que el 21% tampoc en les instal·lacions exteriors.

Així, les majors deficiències en l'interior dels recintes es localitzen en les **cuines** (el 37% suspenen en seguretat), bé perquè no tenen dos eixides (una com a mínim ha de conduir directament a l'exterior), bé perquè no estan en la planta baixa.

Equipaments esportius perillosos

Quant al recinte exterior, els resultats són millors però encara el 14% dels col·legis no té una subjecció segura al sòl de porteries, canastres i altres equipaments esportius.

Però les principals assignatures pendents dels col·legis espanyols són els **sistemes de detecció d'incendis** (suspén el 72% dels col·legis), l'absència de protocols escrits d'actuació coneguts pels alumnes per a casos d'emergència (en el 64% dels casos) i el poc hàbit de realització de simulacres d'evacuació del centre per una emergència (suspén el 43%).

A pesar que la normativa vigent així ho exigix, un de cada cinc col·legis reconeix que no compta amb un pla de seguretat, evacuació o emergència. Destaca que el 57% dels centres analitzats a Alacant no havia redactat este pla d'emergència i que a La Corunya i Pamplona eren el 43%. No obstant, a Barcelona, Bilbao i Almeria els que no comptaven amb el pla eren menys del 10% i a Sant Sebastià cap dels visitats.

L'informe constata que, en canvi, hi ha molts col·legis que complixen escrupolosament amb tots els apartats estudiats, del que cal deduir que és perfectament viable oferir als alumnes un alt grau de seguretat en els centres escolars.

Font: <http://www.elmundo.es/elmundo/2003/09/07/societat/1062928215.html>

?

Creus que el teu centre docent complix tota la normativa vigent en matèria d'instal·lacions de protecció contra incendis (extintors, boques d'incendi equipades, etc.)?

?

En el teu centre hi ha eixides d'emergència? Sabries localitzar, mentalment, els seus emplaçaments?

Després de l'estudi de la classe podràs reconèixer tots els mitjans de protecció contra incendis que existixen en el teu centre de treball.

El pla d'autoprotecció d'un centre docent està constituït per quatre documents. En esta classe s'estudiarà el document número 2: mitjans de protecció.

En ell es determinen els mitjans materials i humans disponibles i necessaris per al centre, es definixen els equips i les seues funcions i altres dades d'interés per a garantir la prevenció de riscos i el control inicial de les emergències que ocorreguen.

I. INVENTARI

- **Mitjans tècnics**

S'efectuarà un inventari dels mitjans tècnics de què es disposen en el centre, per a l'autoprotecció. En particular, es descriuran les instal·lacions de detecció, alarma, extinció d'incendis i enllumenats d'emergència (seguretat i reemplaçament).

Font: www.ayuntamientohuesca.es/.../consells/casoincendio.htm

Font: <http://www.ragtech.com.br/productosluz.htm>

Font: www.domotica.net/detector_de_humo_y_incendio.htm

- **Mitjans humans**

Ha d'efectuar-se un inventari dels mitjans humans entre els professors i el personal no docent que estiguen disponibles per a participar en les accions d'autoprotecció.

L'inventari s'efectuarà per a cada lloc i per a cada temps que implique diferents disponibilitats humanes (dia, nit, festius i vacances).

II. PLANS DE LES PLANTES DELS EDIFICIS

La documentació gràfica reunirà les condicions següents:

Característiques dels plans:

- Format A-3 (UNE 1-011-75).
- Escala no inferior a 1:100 o, excepcionalment, més reduïda si les dimensions del dibuix ho exigiren.

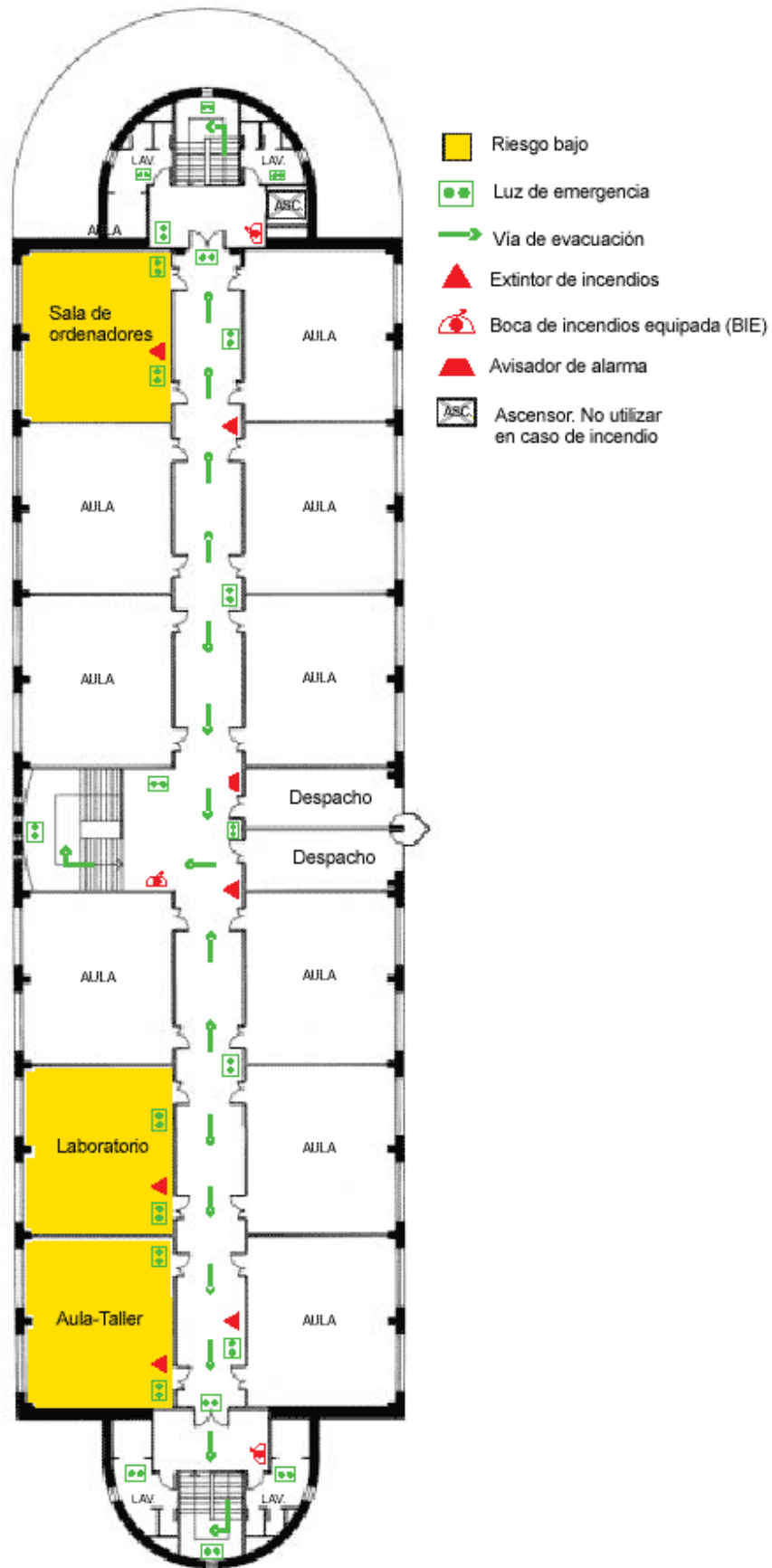
Indicacions que han de contindre:

- Compartimentació i resistència al foc.
- Vies d'evacuació.
- Mitjans d'extinció d'incendis (extintors, boques d'incendi, etc.).
- Sistemes d'alerta, alarma i detecció (polsadors d'alarma).
- Magatzem de matèries inflamables i altres locals d'especial perillositat.
- Nombre d'ocupants.
- Interruptors generals d'electricitat.

- Riesgo alto
- Riesgo medio
- Luz de emergencia
- Vía de evacuación
- ▲ Extintor de emergencia
- ▲ Boca de incendios equipada (BIE)
- ◆ Sistema fijo de extinción
- Pulsador de alarma
- ▲ Avisador de alarma
- Detector de humos
- Centralita de alarma
- ASC Ascensor. No utilizar en caso de incendio

Font: Pla d'emergència del centre docent (elaboració del Pla Gencat.net)

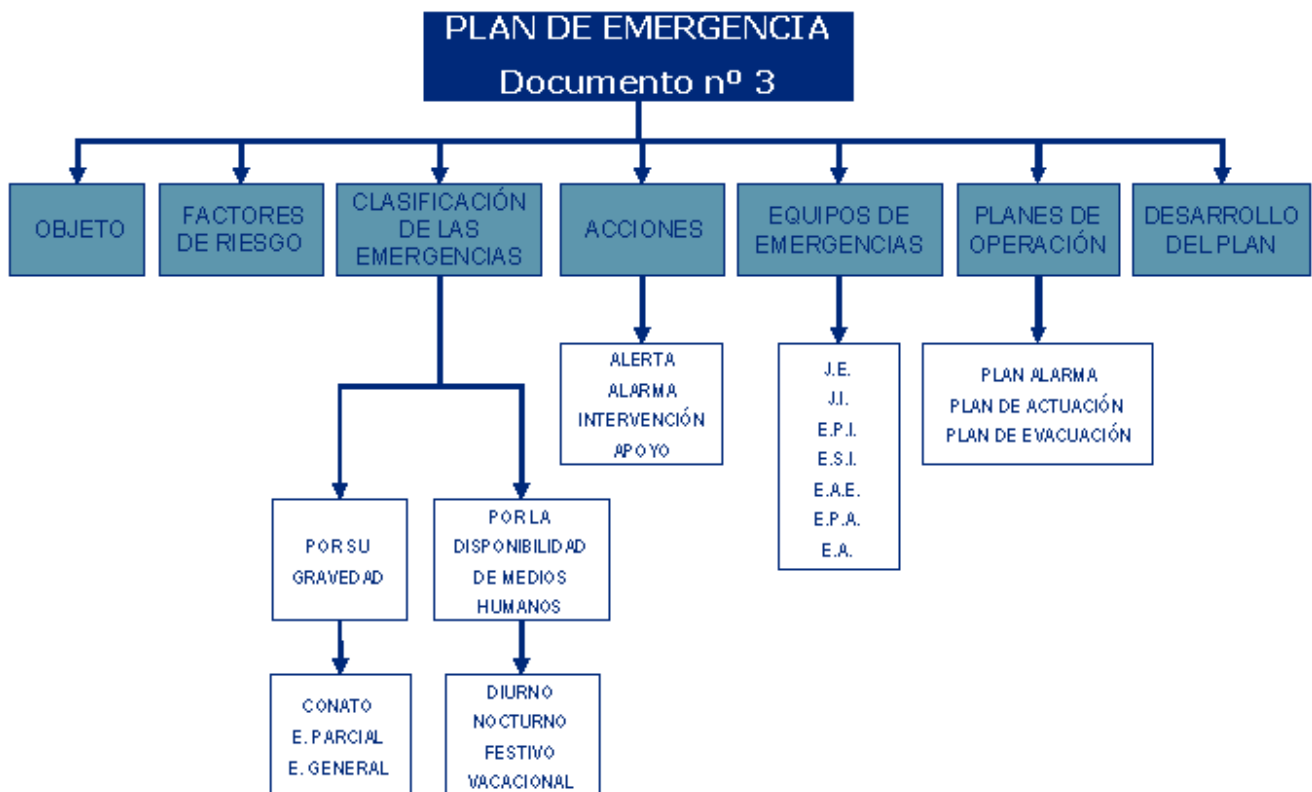

Exemplars que s'han de preparar:

- Un per al cos de bombers.
- Un per a la direcció del centre docent.
- Un per a col·locar a l'entrada principal de l'edifici en què està ubicat el centre, en armari o semblant amb la indicació *ús exclusiu de bombers*.

Classe 4: PLA D'EMERGÈNCIA (DOCUMENT NÚM. 3)

ESQUEMA

CAS

10 abril de 2003

ALTRES 100 PERSONES RESULTEN FERIDES

Almenys 28 morts en desencadenar-se un incendi en una escola de xiquets sordmuts a Rússia

AGÈNCIES

MOSCOU.- Almenys 28 persones, la majoria d'elles xiquets, han mort i altres 100 han resultat ferides en un incendi que ha devastat una escola internat de sordmuts en el sud de Rússia. Les primeres hipòtesis dels bombers apunten que la causa del sinistre va ser un **curtcircuit** en el defectuós sistema elèctric de l'edifici.

De les 166 persones que es trobaven en l'interior de l'edifici al començar l'incendi, **122 van aconseguir eixir sense patir cap dany**. No obstant, encara hi ha 16 persones que es troben desaparegudes.

Altres **100 persones van resultar ferides o intoxicades** a causa del fum provocat per l'incendi, que es va desencadenar en una escola de **Majachkala**, capital de la República de Dagestan, segons l'agència Interfax. Almenys 39 menors van haver de ser hospitalitzats, cinc d'ells de gravetat, a causa de les cremades.

L'evacuació dels xiquets es va produir al mig d'escenes **de gran pànic**, agreujades pel fet que els professors i cuidadors de l'internat van haver de despertar a molts d'ells un per un a causa de la seua sordera.

El succés va destruir quasi per complet l'edifici, de dos plantes, on els **17 equips de bombers** desplaçats al lloc van tardar prop de tres hores a sufocar les flames, que es van propagar ràpidament a causa dels forts vents que hi havia en la zona.

Un avió amb metges i equips especials per a atendre a cremats partirà de Moscou per a evacuar als ferits més greus. En eixe vol també es desplaçarà el viceministre rus de Situacions d'Emergència, **Ievgueni Serebrénnikov**, qui assumirà la direcció de la investigació del sinistre.

Este és el **segon incendi que es registra en una escola russa esta setmana**. Dilluns passat 22 xiquets van morir en un incendi en un col·legi de Sibèria.

Font: <http://www.elmundo.es/elmundo/2003/04/10/societat/1049944686.html>

?

La minusvalidesa física d'estos xiquets, va poder influir en el desenllaç final del cas?

?

Saps si és revisada la instal·lació elèctrica que existix en el teu centre docent?

Després de l'estudi de la classe es veurà que amb un pla d'emergència adequat s'hagueren salvat moltes vides.

El pla d'autoprotecció d'un centre docent està constituït per quatre documents. En esta classe s'estudiarà el document

número 3: **Pla d'Emergència.**

En ell es contemplen les diferents hipòtesis que poden originar emergències en el centre, i els plans d'actuació per a cada una d'elles, així com les condicions d'ús i manteniment de les instal·lacions existents.

I. OBJECTE

El pla d'emergència consisteix en l'establiment d'una organització perquè tot el personal del centre pugui actuar amb rapidesa i eficàcia, en el cas que es produïska una situació d'emergència.

Per a dur a terme dit pla, han de constituir-se una sèrie d'equips d'actuació amb la formació adequada, que els capacite per a desenvolupar les accions que se'ls encomanen.

El pla d'emergència d'un centre docent ha de definir la seqüència d'accions a desenvolupar per al control inicial de les emergències que puguin produir-se, responnent a les preguntes:

- **què es farà?,**
- **qui ho farà?,**
- **quan?,**
- **com? i**
- **on es farà?**

Planificant l'organització humana amb els mitjans necessaris que la possibilita.

II. FACTORS DE RISC

Han d'enunciar-se els factors de risc més importants que definixen la situació d'emergència i que poden necessitar diferents accions per al seu control. Com a mínim es tindrà en compte la gravetat i la disponibilitat de mitjans humans.

III. CLASSIFICACIÓ DE LES EMERGÈNCIES

Per la seua gravetat, les emergències es classifiquen, en funció de les dificultats que existisquen per al seu control i les seues possibles conseqüències, en:

- **Conat d'emergència.**

DEFINICIÓ

És l'emergència que pot ser controlada i dominada de forma senzilla i ràpida pel personal i mitjans de protecció del centre i no requereix l'evacuació de cap alumne.

- **Emergència parcial.**

DEFINICIÓ

És l'emergència que, per a ser dominada, requereix l'actuació dels equips especials d'emergència del sector. Els efectes de l'emergència parcial quedaran limitats a un sector i no afectaran altres sectors confrontants ni a terceres persones.

- **Emergència general.**

DEFINICIÓ

És l'emergència que necessita de l'actuació de tots els equips i mitjans de protecció que existixen en el centre, i l'ajuda de mitjans de socors i salvament exteriors. L'emergència general comporta l'evacuació de les persones de determinats sectors.

Per la disponibilitat de mitjans humans, **els plans d'actuació en emergència** poden classificar-se en:

- Diürn. A torn complet i en condicions normals de funcionament.
- Nocturn.
- Festiu.
- Vacacional.

IV. ACCIONS

Les distintes emergències requeriran la intervenció de persones del centre i de mitjans per a garantir en tot moment:

Font: <http://www.granada.org/gràfics/protcivil/foto43.jpg>

- **L'alerta**, que, de la forma més ràpida possible, posarà en acció els equips de primera intervenció i informarà la resta d'equips d'emergència interiors i les ajudes exteriors.
- **L'alarma**, per a l'evacuació dels alumnes.
- **La intervenció**, per al control de les emergències.
- **El suport**, per a la recepció i informació als servicis d'ajuda exterior.
-

V. EQUIPS D'EMERGÈNCIA

Els **equips d'emergència** constitueixen el conjunt de persones especialment entrenades i organitzades per a la prevenció i actuació en emergències dins de l'àmbit del centre.

La **missió fonamental** de prevenció d'estos equips **és prendre totes les precaucions útils per a impedir que es troben reunides les condicions que puguen originar una emergència.**

S'analitzarà i definirà la composició mínima dels equips d'emergència per a cada centre docent. Els equips **es denominaran en funció de les accions que hagen de desenvolupar els seus membres:**

- **Cap d'emergència (JE).** En funció de la informació que, sobre l'evolució de l'emergència, li facilite el cap d'intervenció, des del punt d'emergència, enviarà a l'àrea sinistrada les ajudes internes disponibles, demanarà les externes que siguen necessàries per al seu control i decidirà el moment en què ha de procedir-se a l'evacuació total o parcial del centre docent.
- **Cap d'intervenció (JI).** Se situarà en el punt de l'emergència, des d'on dirigirà les operacions, assumint la direcció dels equips d'intervenció i informant el cap d'emergència i executant les directrius que rebra d'este.
- **Equips de primera intervenció (EPI).** Els seus components, amb formació i ensinistrament, acudirán al lloc on s'haja produït l'emergència a fi d'intentar el seu control.
- **Equips de segona intervenció (ESI).** Els seus components, amb formació i ensinistrament adequats, actuarán quan, donada la seua gravetat, l'emergència no puga ser controlada pels equips de primera intervenció. Prestaran suport als servicis d'ajuda exterior quan la seua actuació siga necessària.
- **Equips d'alarma i evacuació (EAE).** Els seus components realitzaran accions encaminades a assegurar una

evacuació total i ordenada del seu sector i a garantir que s'ha donat l'alarma. Preparen l'evacuació, comproven que les vies d'evacuació estan expedites, dirigixen el flux de persones per les vies d'evacuació cap al punt de reunió per al control de les absències i s'asseguraran que l'evacuació de les seues zones ha sigut realitzada.

Font: Associació per a la prevenció d'accidents

- **Equips de primers auxilis (EPA).** Els seus components prestaran els primers auxilis als lesionats per l'emergència.
- **Equip de suport (EA).** Realitzaran les actuacions de seccionament, parada i/o bloqueig de les diferents instal·lacions que existisquen en el centre docent.

VI. PLANS D'OPERACIÓ

Per a organitzar millor el pla d'emergència podem dividir-lo en altres plans relacionats amb les actuacions que cal dur a terme en situació d'emergència, és a dir, les comunicacions, el control de l'emergència i l'evacuació dels ocupants a lloc segur. En este sentit, s'establixen estos tres plans:

- 1.- Pla d'alarma.
- 2.- Pla d'actuació.
- 3.- Pla d'evacuació.

1. Pla d'alarma

Esta part del pla d'emergència està relacionada amb la transmissió de la informació durant la situació d'emergència. **Es tracta d'establir la manera en què la informació es difondrà entre els components dels equips.**

LISTA DE TELÉFONOS DE EMERGENCIA	
EMERGENCIAS	112
BOMBEROS	
MUTUA DE ACCIDENTES	
AMBULANCIA	
PROTECCIÓN CIVIL	
CRUZ ROJA	
POLICÍA MUNICIPAL	
HOSPITAL	
JEFE DE EMERGENCIA	
JEFE DE INTERVENCIÓN	

Font: Associació per a la Prevenció d'Accidents (APA)

2. Pla d'actuació

Té com a objectiu establir les actuacions necessàries que s'han de dur a terme pels equips d'emergència per al control de l'emergència. Ha de contindre els apartats següents:

- Instruccions d'actuació per al cap d'emergència.
- Instruccions d'actuació per al cap d'intervenció.
- Instruccions d'actuació per als equips de primera intervenció.
- instruccions d'actuació per als equips de segona intervenció.
- instruccions d'actuació per als equips de suport.
- Instruccions per a la recepció de les ajudes exteriors.

3. Pla d'evacuació

L'evacuació és **l'acció de desallotjar un local o un edifici** en què s'ha declarat una emergència. La dita evacuació, S'efectua a través de les vies d'evacuació horitzontals i verticals.

El pla d'evacuació és l'organització que preveu, davant d'una situació d'emergència, el trasllat ordenat i controlat del personal d'un recinte o local a un lloc segur.

En l'elaboració del pla d'evacuació del centre han de tindre's en compte les instruccions que figuren com Annex de l'Orde de 13 de novembre de 1984, del Ministeri d'Educació i Ciència, sobre evacuació de centres docents d'Educació

General Bàsica, Batxillerat i Formació Professional.

VII. DESENVOLUPAMENT DEL PLA

Han de dissenyar-se esquemes operacionals que establisquen les seqüències d'actuacions a dur a terme pels equips, en cada una de les accions abans referides i en funció de la gravetat de l'emergència. Quan la seua complexitat ho aconselle, s'elaboraran esquemes operacions parcials.

Els esquemes es referiran, de forma simple, a les operacions a realitzar en les accions d'alerta, alarma, intervenció i suport entre les direccions i els equips d'emergències.

Font: <http://www.ecclesia.pt/escravas/col-legis.jpg>

Classe 5: IMPLANTACIÓ (DOCUMENT NÚM. 4)

ESQUEMA

CAS

Villanueva

EL SERVICI D'EMERGÈNCIES VA EFECTUAR UN SIMULACRE D'ACCIDENT DAVANT DE 300 ESCOLARS

El servici del 112 va visitar el Col·legi Públic Conquistadores. L'helicòpter, que va aterrar en el pati del col·legi, va despertar gran expectació

MARÍA JOSÉ TORREJÓN/VILLANUEVA DE LA SERENA

«Impressionant». Este va ser l'adjectiu empleat pels xiquets del Col·legi Públic Conquistadores per a qualificar el simulacre d'accident al qual ahir van assistir, en viu i en directe, al pati del seu centre escolar. Sens dubte, va ser l'arribada de l'helicòpter del servici d'emergències 112 de la Junta d'Extremadura, la que va eclipsar les mirades dels 300 jóvens estudiants.

És la primera vegada que l'equip de la unitat medicalitzada de l'Hospital Comarcal Don Benito-Villanueva es desplaça a un dels centres de Primària de Villanueva de la Serena. I ho ha fet amb tot el seu desplegament de mitjans. D'esta manera, entorn de les onze i mitja del matí, un dels dos helicòpters sanitaris que el servici 112 té a Extremadura, va sobrevolar el cel de la ciutat per a atendre el ferit que fingia haver patit un accident de moto i jeia sobre l'asfalt davant dels centenars d'escolars.

Els passos

Després de l'aterratge, l'equip mèdic va demostrar als xiquets els passos que segueix en cada una de les seues actuacions fins a desplaçar el malalt a l'interior de l'helicòpter. Això sí, uns passos que van estar acompanyats d'advertències. Per exemple, se'ls va indicar que, en el cas de trobar-se en una situació semblant, han de cobrir al ferit perquè no es quede fred, no moure'l, fer una telefonada al 112 i no abandonar-lo mai fins que arribe l'assistència sanitària. «Abans havíem de portar el malalt a l'hospital, ara portem l'hospital al malalt», indicava Eduardo Dávila, tècnic en emergències sanitàries.

Els alumnes del col·legi Conquistadores tardaran molt a oblidar l'experiència que van viure ahir. Una activitat que va començar en les aules. D'esta manera, abans de realitzar el simulacre, el personal sanitari va repartir fullets amb consells que han de seguir davant de tot tipus de situacions, com les tempestats, incendis en la llar, inundacions... i seguretat vial.

font: <http://servicios.hui.es/pg031205/premsa/noticies/vilanova/200312/05/hui-loc-011.html>

?

En el teu centre docent, s'ha realitzat algun simulacre d'emergència general?

?

Saps com actuar davant d'una situació d'emergència general? Has sigut informat/da respecte d'això?

Després de l'estudi de la classe, t'adonaràs de la importància que té la implantació del pla d'autoprotecció en el teu centre docent i de com és d'essencial el teu paper, tant si formes part d'un equip d'emergència com si no.

El pla d'autoprotecció d'un centre docent està constituït per quatre documents. En esta classe s'estudiarà el document número 4: **Implantació**.

Este document contempla la divulgació general dels distints aspectes que conté el pla, la realització de la formació específica del personal incorporat al centre, l'execució de simulacres, així com la seua revisió per a la seua actualització, quan procedisca.

I. RESPONSABILITAT

El director del centre **hi serà el responsable de la implantació del pla d'autoprotecció**.

Els professors i el personal no docent **están obligats a participar en els plans d'autoprotecció**, d'acord amb el que preveu la legislació vigent.

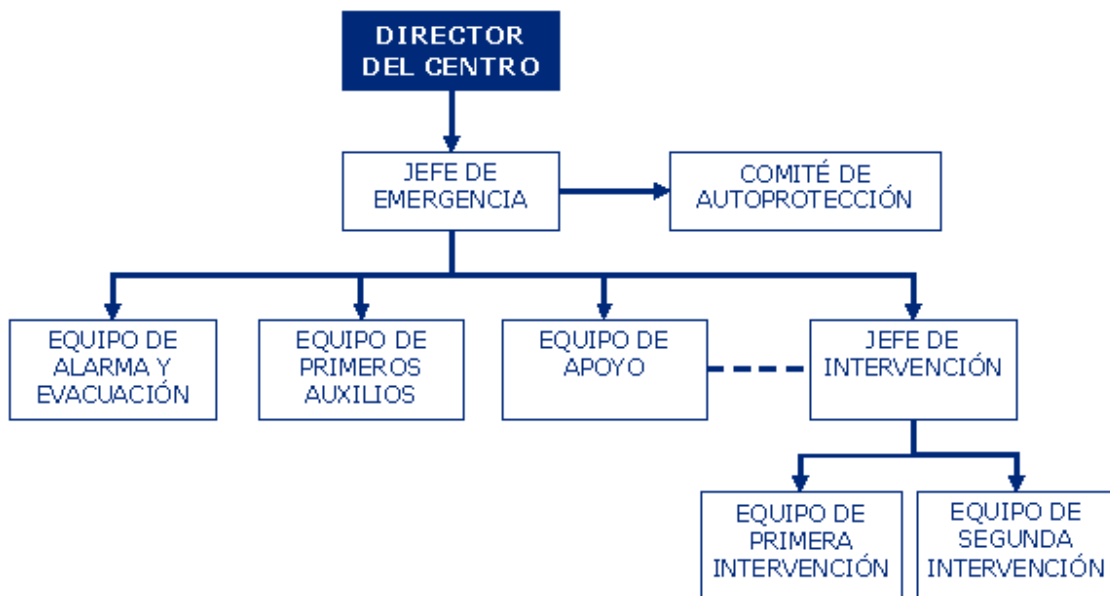
II. ORGANITZACIÓ

El director del centre podrà delegar la coordinació de les accions necessàries per a la implantació i manteniment del pla d'autoprotecció en un cap de seguretat, que, en cas d'emergència, podrà assumir, així mateix, les funcions de cap d'emergència.

Quan, per la seua importància, així es considere necessari es crearà un comitè d'autoprotecció, la missió del qual consistirà a assessorar sobre la implantació i manteniment del pla d'autoprotecció. Seran membres d'este comitè:

- El cap de seguretat.
- El cap d'emergència.
- El cap d'intervenció.
- Els caps dels equips d'emergència.
- Qualsevol altre que s'estime oportú.

L'organigrama funcional d'una organització d'autoprotecció s'indica en la figura següent:

III. MITJANS TÈCNICS

Les instal·lacions, tant les de protecció contra incendis com les que són susceptibles d'ocasionar-lo, seran sotmeses a les condicions generals de manteniment i ús establides en la legislació vigent, i en la NBE-CPI/96.

Quan així ho exigisca la reglamentació vigent o el pla tipus per a cada ús, es dotarà el centre docent de totes les instal·lacions de prevenció necessàries.

Per a la informació de les ajudes externes en cas d'emergència, es disposarà, en els accessos al centre docent, d'un joc de plans complet col·locats dins d'un armari ignífug amb un rètol de *ús exclusiu de bombers*.

IV. MITJANS HUMANS

Perquè el pla d'autoprotecció siga eficaç és necessari que siga conegut per tot el personal del centre i que els components dels equips d'emergència posseïsquen la formació necessària per a dur a terme les tasques que el pla els comanda. Amb este fi:

a) S'efectuaran reunions informatives per a tot el personal del centre docent, en les quals s'explicarà el Pla d'Emergència (PE) i s'entregarà un fullet amb les consignes generals d'autoprotecció. Estes consignes es referiran, almenys, a:

- · Les precaucions a adoptar per a evitar les causes que puguen originar una emergència.
- · La forma en què han d'informar quan detecten una emergència.
- · La forma en què se'ls transmetrà l'alarma en cas d'emergència.
- · La informació sobre el que es deu i no s'ha de fer en cas d'emergència.

b) Els equips d'emergència i les seues direccions rebran la formació que els capacite per a desenvolupar les accions que tinguen encomanades en el Pla d'Emergència.

Es programaran, almenys una vegada a l'any, cursos de formació per als components dels equips d'emergència i els seus responsables.

c) Es disposarà de cartells amb consignes per a informar els usuaris i visitants del centre sobre actuacions de prevenció de riscos i comportament a seguir en cas d'emergència.

V. SIMULACRES

Ha d'efectuar-se, almenys una vegada a l'any, un simulacre d'emergència general del que es deduiran les conclusions necessàries encaminades a aconseguir una major efectivitat i millora del pla.

És necessari assenyalar la conveniència que els primers simulacres es duguen a terme avisant el personal de la seua realització, ja siga per megafonia o per escrit, indicant la data en què es realitzaran i donant les instruccions que es

consideren oportunes, per a la seua major efectivitat. A la vista dels resultats que es vagen obtenint, es disminuirà la informació sobre la seua realització fins al seu desconeixement.

Una vegada realitzat el simulacre **s'extrauran les conclusions necessàries per a corregir els errors observats i millorar el pla d'autoprotecció.**

VI. PROGRAMA D'IMPLANTACIÓ

Per a la implantació del pla d'autoprotecció han de programar-se, atenent a les prioritats i amb el calendari corresponent, les activitats següents:

- a) Inventari dels factors que influïxen sobre el risc potencial.
- b) Inventari dels mitjans tècnics d'autoprotecció
- c) Avaluació del risc.
- d) Confecció de plans
- e) Redacció del manual d'emergència i plans d'actuació.
- f) Incorporació dels mitjans tècnics prevists per a ser utilitzats en els plans d'actuació (alarmes, senyalització, etc.).
- g) Redacció de consignes de prevenció i actuació en cas d'emergència per al personal del centre docent i els seus usuaris.
- h) Confecció dels plans *Vosté està ací*.
- i) Redacció de consignes de prevenció i actuació en cas d'emergència per als components dels equips del Pla d'Emergència.
- j) Reunions informatives per a tot el personal del centre docent.
- k) Selecció i formació dels components dels equips d'emergència.

VII. PROGRAMA DE MANTENIMENT

Es prepararà un programa anual amb el corresponent calendari, que comprendrà les activitats següents:

- a) Cursos periòdics de formació i ensinistrament del personal.

font: <http://nutep.adm.ufrgs.br/noticias/turma%20do%20curs.jpg>

b) Manteniment de les instal·lacions susceptibles de provocar un incendi (calderes, cuina, etc.).

font: <http://www.crisergas.com/images/caldera.jpg>

c) Manteniment de les instal·lacions de detecció, alarma i extinció d'incendis, segons el que estableix la Norma Bàsica de l'Edificació.

d) Inspeccions de seguretat.

e) Simulacres d'emergència.

VIII. INVESTIGACIÓ DE SINISTRES

Si es produïra una emergència en el centre, s'investigaran les causes que van possibilitar el seu origen, propagació i conseqüències, s'analitzarà el comportament de les persones i els equips d'emergència i s'adoptaran les mesures correctores necessàries.

Font: <http://www.johnstownpa.Com/journal/images/detectiu.gif>

Esta investigació **es concretarà en un informe que es remetrà al cos de bombers que corresponga pel seu àmbit o, si és el cas, als servicis provincials de Protecció Civil.**

Recorda que...

El pla d'autoprotecció d'un centre docent és un estudi complet, des del punt de vista de la seguretat, de l'edifici o edificis que constitueixen el centre, que inclou les activitats que s'hi exercixen, l'inventari i l'avaluació de riscos, les instal·lacions de prevenció i de protecció amb què es compta, així com l'organització dels mitjans humans i materials disponibles, a fi de fer front, de forma ràpida i eficaç, a una possible emergència.

Dit pla estarà constituït per quatre documents:

- Document número 1: "**Avaluació del risc**".
- Document número 2: "**Mitjans de protecció**".
- Document número 3: "**Pla d'emergència**".
- Document número 4: "**Implantació**".

- **Avaluació del risc:**

En este document s'enunciaran i valoraran les condicions de risc de l'edifici o edificis en què estiga ubicat el centre, en relació amb els mitjans disponibles. Estarà conformat pels apartats següents:

Risc potencial.

Avaluació.

Plans de situació i emplaçament.

- **Mitjans de protecció:**

En este document es determinaran els mitjans materials i humans disponibles i necessaris per al centre, es definiran els equips i les seues funcions i altres dades d'interés per a garantir la prevenció de riscos i el control inicial de les emergències que ocorreguen. Estarà constituït pels apartats següents:

- Mitjans tècnics.
- Mitjans humans.
- Plans de les plantes dels edificis.

- **Pla d'emergència:**

En este document es contemplaran les diferents hipòtesis que poden originar emergències en el centre, i els plans d'actuació per a cada una d'elles, així com les condicions d'ús i manteniment de les instal·lacions existents. Estarà format pels apartats següents:

- Objecte.
- Factors de risc.
- Classificació d'emergències.
- Accions.
- Equips d'emergència.
- Plans d'operació.
- Desenvolupament del pla.

- **Implantació:**

Este document contindrà la divulgació general dels distints aspectes que conté el pla, la realització de la formació específica del personal incorporat al centre, l'execució de simulacres, així com la seua revisió per a la seua actualització, quan procedisca. Disposarà dels apartats següents:

- Responsabilitat.
- Organització.
- Mitjans tècnics.
- Mitjans humans.
- Simulacres.
- Programa d'implantació.
- Programa de manteniment.
- Investigació de sinistres.

Taller

ACTIVITAT 1

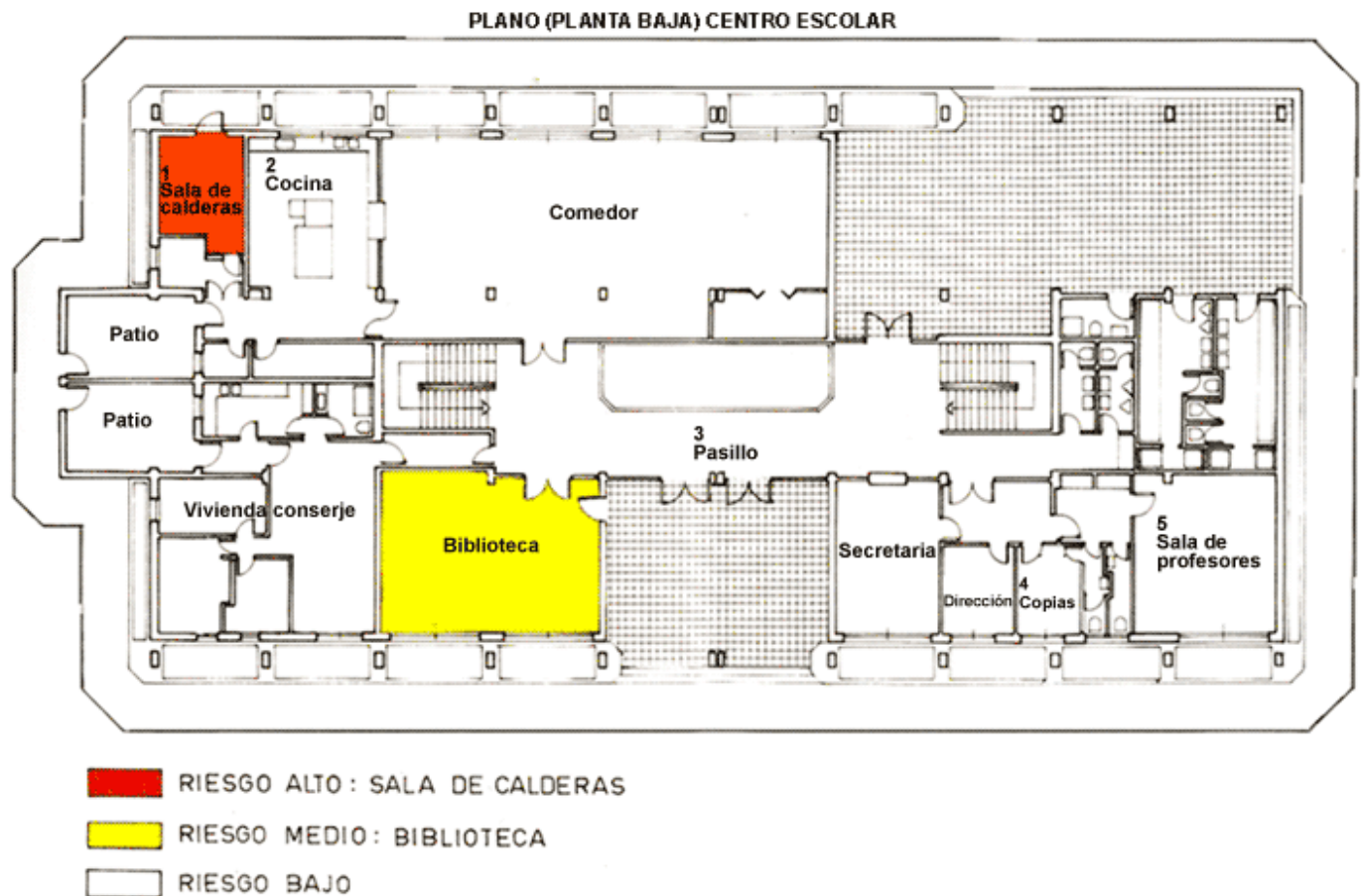
A continuació, has d'assenyalar, en el pla que s'adjunta, els mitjans d'extinció d'incendis més apropiats per als 5 llocs numerats en el pla. Els mitjans d'extinció que has d'ubicar, s'apunten en la taula que veuràs junt amb el pla

acompanyada de la seua simbologia habitual.

P. Exemple: 2. La Cuina: dos extintors...

Assenyala'ns també, segons el pla, on col·locar les vies d'evacuació primàries i secundàries en cas d'emergència.

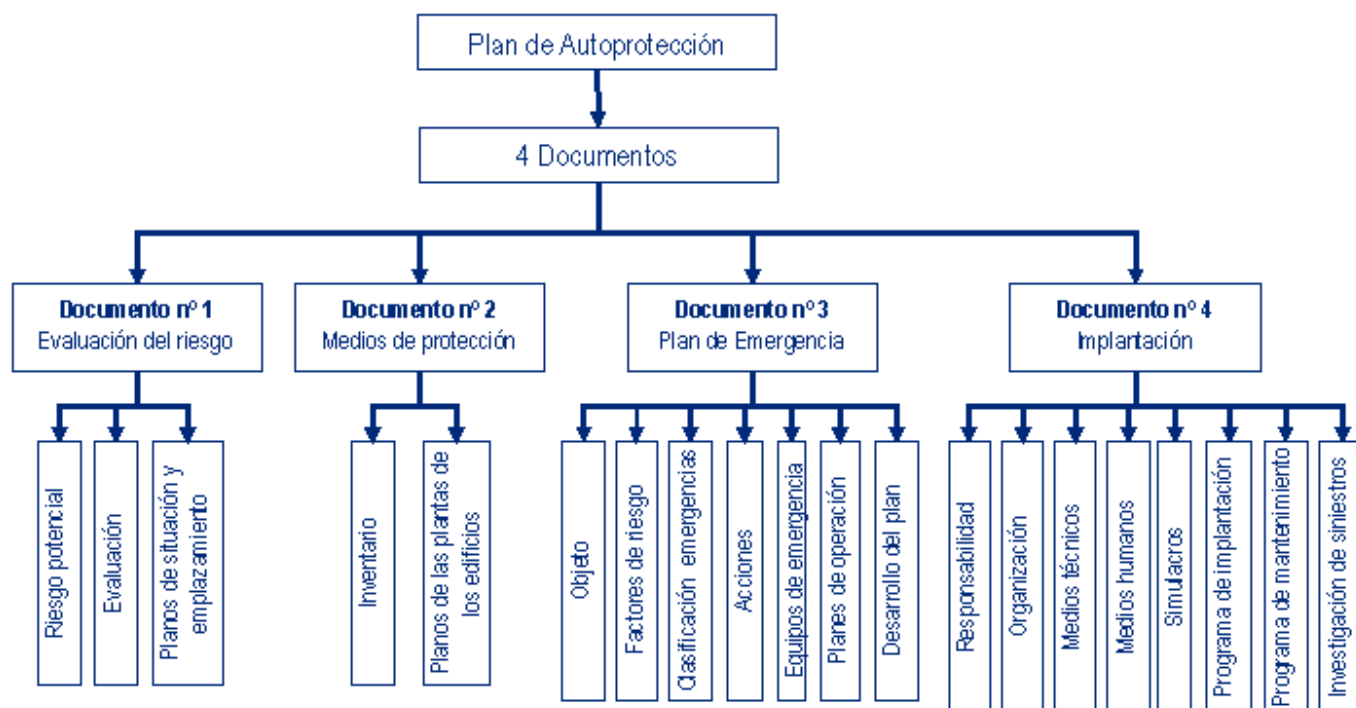
Exposa els motius o criteris del per què de la disposició que has realitzat dels símbols gràfics en el pla i envia-li-ho tot al teu tutor per correu electrònic.

SIMBOLOGIA

- PULSADOR DE ALARMA
- EXTINTOR
- BOCA DE INCENDIO
- VIA DE EVACUACION

ESQUEMA GENERAL DE LA UNITAT

PÀGINES WEB RELACIONADES AMB EL CONTINGUT DE LA UNITAT:

- [Orde de 13 de novembre de 1984, del Ministeri d'Educació i Ciència, sobre evacuació de centres docents d'Educació General Bàsica, Batxillerat i Formació Professional.](#)

- [Orde de 29 de novembre de 1984, del Ministeri de l'Interior, per la qual s'aprova el manual d'autoprotecció per al desenvolupament del pla d'emergència contra incendis i d'evacuació en locals i edificis?.](#)

- [Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre Protecció Civil.](#)

- [ORDE de 31 de gener de 1995, de la Conselleria d'Educació i Ciència, sobre autoprotecció de centres d'Educació Infantil, Primària, Secundària i ensenyament de règim especial, dependents de la Generalitat Valenciana](#)

- [Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscs Laborals.](#)

- [Reial Decret 2.177/1996, de 4 d'octubre, del Ministeri de Foment, pel qual s'aprova la Norma Bàsica d'Edificació NBE-CPI/96: Condicions de protecció contra incendis en els edificis.](#)

- [Llei 9/2002, de 12 de desembre, de Protecció Civil i Gestió d'Emergències de la Generalitat Valenciana.](#)

Glossari

Alarma: Tècnica d'avís als distints ocupants del centre docent, on s'ha produït l'emergència, per a la seua possible evacuació o intervenció per a controlar-la.

Alerta: Tècnica d'avís per a posar en acció als equips interiors de primera intervenció i informar la resta d'equips

d'emergència i a les ajudes exteriors.

Boca d'incendi equipada (BIE): Instal·lació manual d'atac al foc amb aigua, amb seccions de 45 o 25 mm de diàmetre.

Conat d'emergència: És l'accident que pot ser controlat i dominat de forma senzilla i ràpida pel personal i mitjans de protecció del centre i no requereix l'evacuació de cap alumne.

Emergència general: És l'accident que necessita de l'actuació de tots els equips i mitjans de protecció que existixen en el centre, i l'ajuda de mitjans de socors i salvament exteriors. L'emergència general comporta l'evacuació de les persones de determinats sectors.

Emergència parcial: És l'accident que, per a ser dominat, requereix l'actuació dels equips especials d'emergència del sector. Els efectes de l'emergència parcial quedaran limitats a un sector i no afectaran altres sectors confrontants ni a terceres persones.

Equip d'emergència: Conjunt de persones especialment entrenades i organitzades per a la prevenció i actuació en emergències dins de l'àmbit del centre.

Equip d'alarma i evacuació (EAE): Equip els components del qual realitzen accions encaminades a assegurar una evacuació total i ordenada del seu sector i a garantir que s'ha donat l'alarma.

Equip de primera intervenció (EPI): Equip els components, del qual amb formació i ensinistrament adequat, acudirán al lloc on s'ha produït l'emergència a fi d'intentar el seu control.

Equip de primers auxilis (EPA): Equip els components del qual prestaran els primers auxilis als lesionats per l'emergència.

Equip de segona intervenció (ESI): Equip els components, del qual amb formació i ensinistrament adequats, actuarà quan, donada la seua gravetat, l'emergència no puga ser controlada pels equips de primera intervenció i prestaran suport als servicis d'ajuda exterior, quan la seua actuació siga necessària.

Estabilitat al foc (EF): Aptitud d'un element constructiu, portant o no, de romandre inalterat en la seua funció mecànica davall l'acció del foc per un determinat període de temps.

Evacuació: És l'acció de desallotjar un local o un edifici en què s'ha declarat una emergència. Esta s'efectua a través de les vies d'evacuació horitzontals i verticals.

Avaluació del risc d'incendi: Estudi racional el fi del qual és quantificar de forma objectiva el risc d'incendi de l'edifici o instal·lació sobre el qual se centra. La finalitat és poder decidir, a la vista dels resultats obtinguts en l'estudi, sobre les accions més apropiades per a establir unes mesures preventives de lluita contra incendis. Primer prenent les mesures perquè no es produísca un incendi; segon, en el cas que l'incendi s'origini evitant que este es propague.

Hidrant: Sistema d'abastiment d'aigua per a ús exclusiu del servici contra incendis.

Pla d'autoprotecció: Estudi complet d'un edifici que inclou les activitats que s'exercixen, l'inventari i l'avaluació de riscos, les instal·lacions de protecció existents així com l'organització dels mitjans humans i materials disponibles per a fer front a una possible emergència.

Pla d'emergència: Partix del pla d'autoprotecció que comprén l'organització de mitjans humans i materials.

Pla d'evacuació: És l'organització que preveu, davant d'una situació d'emergència, el trasllat ordenat i controlat del personal d'un recinte o local a un lloc segur.

Resistència al foc (RF): Qualitat d'un element constructiu que el fa capaç de mantindre durant un cert temps les condicions d'estabilitat mecànica, estanquitat a les flames i els fums, absència d'emissió de gasos inflamables i aïllament tèrmic quan se'ls sotmet a l'acció del foc. S'expressa amb les sigles RF seguida d'una expressió numèrica

de temps en minuts.

Sector d'incendi: Zona d'un edifici limitat per elements resistents al foc durant un temps determinat, temps que depèn de l'activitat que es desenvolupa en el seu interior, de manera que el foc iniciat en un d'ells retarde la seua propagació als sectors més pròxims.

Bibliografia

Tomás Piqué Ardanuy

Planes de emergencia en lugares de pública concurrencia. Nota Técnica de Prevención nº 361. Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo., 1994

Pedro Vicente Alepuz

Planes de emergencia y evacuación contra incendios en locales y edificios. Ficha de Divulgación Normativa nº 11. Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo. 1997

Pedro Vicente Alepuz

Planes de Autoprotección en oficinas. Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo. 1999

Tomás Piqué Ardanuy

Plans d'emergència en llocs de pública concurrència. Nota Tècnica de Prevenció núm. 361. Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball. 1994

Pedro Vicente Alepuz

Plans d'emergència i evacuació contra incendis en locals i edificis. Fitxa de Divulgació Normativa núm. 11. Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball., 1997

Pedro Vicente Alepuz

Plans d'Autoprotecció en oficines. Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball., 1999

LEGISLACIÓ

- · Orde de 13 de novembre de 1984, del Ministeri d'Educació i Ciència, sobre evacuació de centres docents d'Educació General Bàsica, Batxillerat i Formació Professional (BOE número 276, de 17 de novembre de 1984).
- · Orde de 29 de novembre de 1984, del Ministeri de l'Interior, per la qual s'aprova el Manual d'Autoprotecció per al Desenvolupament del Pla d'Emergència contra Incendis i d'Evacuació en Locals i Edificis" (BOE núm. 49, de 26 de febrer de 1985. Correcció d'errors BOE núm. 142, de 14 de juny de 1985).
- · Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre Protecció Civil (BOE núm. 22, de 25 de gener de 1985).
- · Orde de 31 de gener de 1995, de la Conselleria d'Educació i Ciència, sobre autoprotecció de centres d'Educació Infantil, Primària, Secundària i ensenyaments de règim especial, dependents de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 2.500, de 4 de maig de 1995).
- · Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscs Laborals (BOE núm. 269, de 10 de novembre de 1995).
- · Reial Decret 2177/1996, de 4 d'octubre, del Ministeri de Foment, pel qual s'aprova la Norma Bàsica d'Edificació NBE-CPI/96: Condicions de protecció contra incendis en els edificis (BOE núm. 261, de 29

d'octubre de 1996. Correcció d'errors BOE núm. 274, de 13 de novembre de 1996).

- · Llei 9/2002, de 12 de desembre, de Protecció Civil i Gestió d'Emergències de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 4398, de 13 de desembre de 2002).